

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petletna: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šteč. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izzemski nedelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Delegaciji pred cesarjem.

Kakor smo že poročali, sprejeli so presvitli cesar v četrtek ob 11 ogersko, ob 1 popoldne pa avstrijsko delegacijo. Odgovor obema jednak se je glasil tako-le:

„Dokaz zveste udanosti, katero ste ravno kar izrazili, mi je, odkritosrčno povedano, v resnično zadostenje. — Razmere vlade do inostranskih vlad svojega mirnega znaka niso spremenile. Ljudstva v Evropi globoko čutijo potrebo miru, in vlasti si lojalno prizadevajo, ohraniti jim blagor miru. Avstro-ogerska monarhija si je neprestano prizadevala, da se ohrani mir. Ker se razmere v miru nekaljeno razvijajo, pa toliko bolj gleda moja vlada na gnotne koristi države na zunanje. Tudi zana-prej se bode posebno prizadevala, da reši imenitna vprašanja, ktera se nahajajo na tem polju, kakor je to že z vspehom pričela.

Pretečeno leto ste moji vladi, prav zadovoljni, kar hvaležno priznam, dovolili pripomočkov, da se dokonča preosnova armade in tako je bilo mogoče osnovati armado po teritorialni razdelitvi. Da se pa vstanovnim potom prenaredi tista določila brambene postave, ki se ozirajo na izobrazbo namestne rezerve, isto tako tudi za vtrjenje vojskine sposobnosti, nastane potreba, da se redna potrebsčina za vojno pomnoži. Moja vlada gleda pri tem na denarno stanje monarhije in trdno se nadejam, da ne boste odrekli svojega radoljubnega priznanja tirjatvam, ki izvirajo iz bitstva naše brambovske sisteme.

V Bosni in Hercegovini je vsled administrativnih naprav nastal red in mir, ki nam kaže, da se razmere stanovitno na bolje obračajo. Moja vlada bode tedaj mogla misliti na to, da se pomanjša armada v teh deželah in zniža tudi za to potreben kredit. Vpravni stroški se pokrijejo z lastnimi prihodki Bosne in Her-

cegovine. Doklade tedaj k skupnemu državnemu gospodarstvu ne bode treba tirjati.

V polnem zaupanju, da boste izvrševaje dokazali svojo vstavoverno nalogo, svoje požrtvovalno prizadevanje in potrjeno skušenost pozdravljam Vas presrečno.“

Potem so se presvitli cesar razgovarjali s posameznimi delegati v ogerski delegaciji, takisto so ravnali tudi, ko so pozneje ob 1. uri sprejeli avstrijsko delegacijo, pri ti priložnosti so pokazali presvitli cesar, da se dobro spominjajo oseb in dejanj, ki se tiče njih oseb in razmer.

Kako rešiti socijalno vprašanje?

(Konec.)

O teh nepopolnih poskusih bi mi bilo sedaj pisati, toda oprostite me, dragi čitatelj, za danes, ker gotovo bi svoje naloge povoljno ne rešil. Sodba o njih bi mi bila danes pristranska, a krivice jim nečem delati. Danes namreč 4. oktobra, ko to pišem, polni mi glavo in sree spomin slavnega moža, katerega god praznujejo danes katoličani, spomin Frančiška Asiškega, moža, ki je o svojem času temeljito, rešil tedanje socijalno vprašanje, v mnogem močno podobno današnjemu. Rešil ga je, pravim, ker ga je reševal z besedo in kar je najbolj važno, z življenjem. In tega ravno manjka današnjim reševalcem, in ker tega ni, so njih vspehi tako neznatni.

A kako je to dovršil angelj serafinski? — O tedanjih razmerah pravi Leon XIII v okrožnici, katero je 17. sept. 1882 razglasil vesoljnemu svetu o priliki šeststoletnice sv. Frančiška Asiškega sledeče: „Premnogo jih je bilo, ki so navezani na posvetno dirjalo za častmi in bogastvom ali pa v zapravljenosti in razbrzda-

nosti poganjali svoje življenje. Presilno moč jih je imelo v rokah nekaj malo, katerih pripomočki so služili skoraj edino zatiranju uboge in zaničevane množice. — Med take ljudi stopi Frančišek v spokorni in uborni obleki, zaničevan prosi hrane od hiše do hiše in oznanuje, da ljubezen do križa je najviša modrost. In s to ljubeznijo je objemal vse ljudi; vendar so mu bili najbolj ljubi ubogi in skoro je bilo videti, da je imel največje veselje s tistimi, katerim se drugi umikajo in jih zaničujejo...“

— Tako je delal Frančišek, sin bogatega kupea, ki se je prej odrekel vsej dedščini, da bi, kakor sam pravi, z večo pravico molil: Oče naš, ki je toraj prostovoljno odrekel se imetju in sklenil zaroko z revščino, kar Dante v svojih neumerjajih spevih prelepo opeva, in ki je svoji zaročenki ostal zvest do smrti. Mož, ki je tako delal, je tudi lahko učil, da uboštvo ni sramota, da naj bo bogatin usmiljen in radodaren, siromak pa z osodo svojo zadovoljen in ker ni rojen ni prvi ni drugi za te spremljive, zemeljske dobrote, si morata eden s potrpežljivostjo in drugi z radodarnostjo pomagati v nebesa. — V resnici zlati nauki, ki vresničeni v življenji, edini rešijo človeštvo splošne bede. — A danes? kako daleč smo še do tega, vsaj „topeči se v razuzdanosti razsipljejo ljudje to svoje ter po tujem hrepené; bratovstva človeškega ime povzdigovaje, več po bratovsko govore nego store; goni jih namreč lastna ljubezen, prava ljubezen do ubogih pa gine dan za dnevom“, kakor pravi Leon XIII, med najbistrejšimi opazovalci človeške družbe blizo prvi...

O, da bi svet po vzgledu Frančiškovem šel zopet v šolo pod sv. križ! Ondi li se naučil svetovnega vsakemu umljivega jezika, kteremu ime je ljubezen. V ljubezni objemal brat bi brata in združena klečeč pod križem bi bogatin in revež hvaležnega srca klicala k Bogu:

Listek.

Iz Gorice v Gradiško. *)

Goriško je slovenstvu jako pomenljive vrednosti, vendar unanji Slovenci so se do najnovjših časov premalo brigali za svoje brate na Goriškem. Bili smo precej tuji! Le izvrstni in redni dopisi iz Gorice v „Novice“ so bili nekaka stalna vez goriških Slovencev z vnanjimi brati. Vinski trgovci so pač od nekaj radi zahajali k nam, ali narodni veljaki silno redkoma. Danes je to drugače. Kranjski in Štajerski narodnjaki so začeli nas bolj po gostem obiskovati. Pa tudi dopisi od tukaj v Ljubljano se množé. Uajemnost nam je silno potrebna in

koristna. Častiti bralci! ne jezi se nad tem uvodom! Glej, moja pot do Gorice je dolga nekaj ur hodá; ni pa posebno zanimiva, toraj mi je tudi budila le suhoparna razmišljanja.

Ravno predno se usedam na voz, katerega sta vlekla dva iskrena triletna žrebeca; se mi je ponudila prilika spoznati našega prvega skladatelja dr. B. Ipavica. Slavno znani slovenski skladatelj je drugi dan romal na Sveto goro pri Gorici. Naj mu prekrasni razgled oko, svetogorska patrona pa dušo napaja in topi v blagodejnih čutilih!

Ob treh popoldne 20. t. m. se odpeljem iz Gorice proti Podgori. Tu unstran Soče prebivajo še Slovenci, ki se zavedajo svoje narodnosti. Županstvo uredjuje večinoma v slovenščini; v vikarijati cerkvi, h kateri je vpisanih 1500 duš, se moli in uči v naščini. Na Soči ob goriški in podgorski strani delujejo dobro znane velikanske Ritterjeve tovarne. Te so na sloven-

skih tleh brez ugovora največje. Goriški okoličani imajo tukaj mnogo zaslužka. Žal, da te tovarne tudi iz Slovencev delajo Furlane; počasno sicer, ali vendar prehitro! V Podgori ima rodbina grofa Attemsa krasno graščino z domačo kapelo. Posestvo oskrbuje slovenski deželni poslanec, g. Kocijančič. Čez malo trenutkov pridrdra voz pod železnični nasip, in vstran odpre se očem krasna solčna raván, o kateri poje naš pesnik:

Náš bil nekaj je ves ta raj,
Očedom našim domovina;
Tuj národ tód se širi zdaj,
Náš raj je tujcev zdaj lastnina.
... zatrt je tód náš glas,
In tuji krog zvené glasovi,
Tuj trg in grad, tuj ves je kras,
Oh naši so samó — grobovi!

In sree tuge mi umíra, ko ná-te moj pogled se vpira! Po tej krasni ravnavi gospodujejo mogotci raznih jezikov in ver, hlapčue

*) Brez zamere, da se nam je reč malo zapoznala; dopis je pa tudi enako zanimiv danes ali jutro. Prosimo, da se nas tudi prihodnjé še mnogokrat spominjate.

Aba! Oče! . . . In potem? Prizor ta opisuje nam nedosežno krasno Gregorčič:

Z višav nadsolnčnih kraljev kralj
Se zemlji nasmehlja,
In prst njegov iz daljnih dalj
Jo dvigne do neba.

Na večno stisne je srce,
Ljubezni prve vnet,
S poljubom sladkim govoré:
„Zdaj moj otrok si spet!“

Na ta poljub neba sladkost
Prešine vse stvari,
Srce, vtopljeno mi v radost,
Zamaknjeno kopni! . . .

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. oktobra.

Avstrijske dežele.

Židovski listi se ježe, da se je naš *deželni zbor* završil tako mirno, kakor složno je poprej deloval. Ljude tem baže ni bilo prav, da so Slovenci in nemškutarji v kolikor mogoče lepi složnosti svojo nalogo rešili, in tako opoziciji priložnost odvzeli, našo deželo in naš narod po stari navadi z blatom ometavati. Slovenska večina je v letošnjem deželnem zboru jasno dokazala, da ji sprava med narodom, ki jo narod sam tako srčno želi, ni deveta briga, temveč ji je res pri sreči. Ko bi že tudi v državnem zboru sporazumljenje na vrsto prišlo, potem bi se kmet kmalo oddahnil od težkih bremen, kajti čas, ki se je do sedaj v državnem zboru mnogokrat za polemiko porabil, obrnil bi se lahko na zboljšanje narodnega gospodarstva, premotrila se boče obrtnija, in naredili zakoni, ki nam povzdignejo in pomnože našo trgovino.

Tirolski državni poslanec *dr. Graf vitez Gaderthurn* je odložil svoj mandat za državni zbor iz tega vzroka, da mu bo mogoče vspešneje v referatu deželnega odbora delovati. Vrh tega je on tudi v stalnem odboru deželne komisije za vravnanje vodá. — Da je tako prav, bo prisodil vsak pameten. Le ne vemo, zakaj se nekteri toliko prizadevajo (bolj prav vemo že zakaj?) postati deželni odborniki, ki so tudi državni poslanci in skoraj $\frac{3}{4}$ leta na Dunaju bivajo. Dvojnega dela ob enem človek ne more delati ter oba dobro opravljati.

Cesarški odgovor, ki ste ga delegaciji na svoje ogovore prejeli, jamči nam stalni mir v bodočem letu, kolikor se zamore to že danes sklepati. Razmere našega cesarstva na zunaj so povsod jako povoljne in srednjeevropejska zveza je zid, ob katerem se boče nameravana vojska razpršila. Ravno zaradi ohranjenja miru se mora pa vojska zopet nekoliko zboljšati, da ne ostanemo za drugimi državami.

Jim pa in obdeluje polje in vinograde furlanski „kolon“. Prva občina in župnija je Ločnik. Dva slovenska duhovnika paseta 2090 pofurlančenih duš. Stari možički in mamice še govoré močno pokvarjeno slovenščino, mlajši pa ne razumijo več jezika svojih dedov.

Ravna cesta peljá popotnika med lepim poljem proti Gradiški. Ajda je ravno v najlepšem cvetju, turšica pa zori. Mnogo se vidi tudi pozne turšice „činkvantin“, ta pa je jako šibka. Vse polje je močno peščno, in toraj ni tako rodovitno, nego bi se na prvi pogled mislilo. Med poljem je v lepih vrstah nasajena vinska trta, ki obeta letos obilen pridelek. Okoli pete ure dospem v Gradiško.

Kadar slišimo izgovoriti ime Gradiška, nam navadno pride v spomin tista po vsej Avstriji znana kletka, pred katero so imeli nekdanji hudo delniki velik strah, ki se je pa dandanes mnogo zmanjšal. Moj prvi obisk je bil toraj namenjen kaznilnici. Trdo ob Soči je zidano to obširno

Svet ne bode dolgo več stal, tako prerokujejo dunajski nemško-liberalni časopisi, in to zaradi tega, ker je predsednik *avstrijske delegacije* Poljak, in njegov namestnik pa grof Hohenwart, ki se od tega in tega časa ni milosti zadobil pri Nemcih njih plemena. Svet naj bi pozabil, kdo je temu kriv, naj bi pozabil, da so nespravedljivi odbili vsak kompromis. Sedaj pa tarnajo, da se v Avstriji tako prezirajo ljudje njih vrste. Taki ljudje nas zmirom opominjajo na pripovedko o nakovalu in kladvu.

Na Dunaji ravno sedaj zboruje evangelijska vesoljna sinoda. Častna sinoda se pritožuje nad tem, da po šolah v Avstriji ni medkonfesijonelne molitve, t. j. take molitve, katero bi molili vsi otroci brez razločka veroizpovedanja. V oči jih bode brž ko ne: „Češčena si Marija“, katero molijo katoliški otroci, zaradi te molitve bi menda radi opustili tudi „Oče naš“, katerega molijo vendar kristjanje brez razločka v veroizpovedanju. Ob tistih slavnih dneh, ko se obhaja Lutrova slavnost, se kaj tacega že sme na dan spraviti, opominimo pa to poglavitno zaradi tega, ker katoliški Prusi še sedaj zdihujejo pod kulturnim bojem, v Avstriji pa neznatna manjšina hoče ukazovati ogromni večini.

Sicer pa časopisi mnogo pišejo in razmotravajo cesarjeve besede delegacijam. „Pest. Lloyd“ o tem piše: Izjave Njih Veličanstva so poročilo miru v najboljšem pomenu, in posebno sposobne, da vtrde pričakovanje Avstro-Ogerske in pomnože zaupanje evropskih držav. V velikih potezah je tukaj narisana vnanja položaj, in jasna slika nima nikjer žalne sence. Razmere monarhije do drugih velevalsti so tako izvrstne, da se bode vlada pred vsem pečala ne s političnimi, marveč z gmotnimi problemi. To je vgodno razjasnjenje vnanjega položaja, zviša se še, ako se kaže, da se v obsedenih deželah vse na bolje obrača.

„Nova Reforma“ povdarja z zadovoljnostjo, da se rusinsko vprašanje zboljšuje. V deželnem zboru je preobladala na obeh straneh spravedljivost, kar ta list prizná, a tudi brez pridržka graja napake, ki so se godile. Obžalovati gre, da deželni zbor ni volil Rusina v deželni odbor, kar bi bilo vendar pravično in politična modrost. Po drugi strani pa morajo Rusini pritrditi, da so Poljaki v marsikaterih stvareh nastopili pravo pot sprave in miroljubnosti.

25. t. m. je bil v *Leovu* pri namestovalni volitvi za državnega poslanca iz skupine mest izvoljen pisatelj in deželni poslanec pl. Ložinski s 1361 od 1365 glasov.

Kakor časniki pripovedujejo, so se po *Hercogovini* zopet roparske zadrage oživele in se okoli črnogorske meje klatijo. Roparji so večinoma bivši orožniki in begunci. Dasi tudi vojaške patrole in orožniki dan na dan deželo od kota do kota preiskujejo, se roparjem vendar le vedno posreči, da jo preko

črnogorske meje popihajo. Na glavo načelnika roparjev, bivšega orožnika Baglia je razpisano darilo sto cekinov.

Vnanje države.

Za sedanji položaj na *Srbskem* znamenita je sledeča iz „Samouprave“ posneta razprava. „Kaj dela narod? Nikdo naj se nad mirom, ki po kraljevini doždevno vlada, ne moti; kajti bila bi velika nesreča za Srbijo. Pod krinko doždevnega miru se v sreči naroda nešteto različnih čutov zbuja, in pripravlja se politična kriza. In nevarna, vrlo nevarna je ta kriza. Vera na ustavo jela je v sreči mirnega srbskega naroda omahovati. Čuvajte se, da ne opeša, kajti nasledki bili bi stranšanski, ako narod vero v zagotovljeno mu ustavo zgubi. Kdo bo vstani narod potolažiti in želje mu izpolniti, ako ne bo več vere in nade v boljšo bodočnost pri njem našel?“

Agrarni umori na Irskem (umori zaradi poljskih krivic) našli so že svoj odmev onstran Donave v *Rumuniji*, kjer so se kmetje zoper ondošnje oderuške grajščake vzdignili in dva v enem mesecu umorili. To so povsod nasledki, kjer ni pravične vravnave posestva; kjer je kmet ničla brez pravice, grajščak pa vsemogočen oderuh.

V *istočni Rumeliji* odprl je 22. t. m. gubernator knez Bogorides narodno sobranje v Filipopolju.

Moskovski *panslavist Katkov* piše v svojih „Moskovskija Vedomosti“, da se Rusija ne misli nikakor z Francosko združiti, ker bi taka zveza Evropo v dva sovražna tabora cepila (Avstrija in Nemška — Ruska in Francoska). Ako se iz Pariza piše, da se bo Giers (ruski državni kancler) v Pariz podal in se s Ferry-jem posvetoval, iz tega pač ni nič drugega razvidno, kakor pobožna želja, da si Francozi ruske aliance želé. Giers se bo pa varoval v Pariz hoditi, kajti zna se mu kaj enacega pripetiti, kakor kralju Alfonzu.

Bolgarski minister vnanjih poslov Balabanov je prišel v sredo v *Petrograd* in sprejel ga je minister Giers. Balabanov je prišel, da izmenja pisma zaradi povrnitve stroškov Rusom, ki so jih imeli pri obsedi. General Lesovoj, ki je z njim prišel, ostane sedaj na Ruskem (gl. včerajšnji list o tej stvari).

S Francoskega. Razprava Challemeilla o Tonkinu je slabo zadovoljila poslance, da bi ne bilo treba, nazaj poklicati prejšnjega poslanca Bourre-ta, ker je zahteval neutralen pas med Kitajem in francosko Kolin-Kino, ker se je med tem Kitajsko za vojsko pripravilo. Vlada je to vedela, a je vendar ves čas zatajevala, da so razmere do kitajskega izvrstne. Kakor so sedaj stvari, čaka nas huda vojska s Kitajsko, ali pa se je bode treba umakniti.

Tudi na Madagaskaru stvar ne teče tako gladko, in zopet hočejo streljati v Tamatave. To pristanišče so Francozje posedli in s tremi trdnjavami zagradili. Čemu tedaj na novo

in trdno poslopje. Ko pridem skozi prve železne vrata, izvem od čuvaja, da imajo predstojniki ravno redno mesečno posvetovanje; moral sem toraj kake pol ure čakati, predno so se mi odprle vrata v notranje prostore. Tu pri vratih ima na levi strani vojaška straža svojo sobo, na drugi strani je soba za vratarja, dalje magacin, kjer se prodajajo in oddajajo razni izdelki jetnikov; še dalje na desno pa ima nadzornik svoje stanovanje; v drugem nadstropju pa ravnatelj, zdravnik in še drugi. Prava jetnišnica je okrog in okrog obzidana, in na to obzidje je naslonjeno razen pred omenjega pohištva še drugo obširno pohištvo, kjer jetniki tkajo in drugo robo izdelujejo. Na nasprotni strani proti zahodu je poslopje, kjer stanujeta čast. gosp. duhovni oskrbnik in gosp. učitelj jetnikov. V tem poslopju je prostorna šola jetniška in pa bolnišnica, kjer sta ležala danes le dva jetnika; pri tleh je kuhinja, kjer so ravno jetniki v treh velikanskih kotlih za

večerjo polento mešali. V bližnjavi je jetniška kapelica. Ima le en altar, ta je iz marmorja, izdelali so ga jetniki sami. Marijina podoba v altarju je tudi delo jetnika. Od velikih vrat do altarja je prost uhod, ob obeh straneh pak so stoli za jetnike obgrajeni z visokim močnim železjem. Na zidu je videti tudi za jetnike vesel spominek na oproščenje verig. Okoli prave jetnišnice so z močnim železjem ograjeni drevo-redi in sprehajališča za jetnike, kamor se vsako jutro in večer izpušče po jedno uro. Pred mojimi očmi se je tam kakih 300 jetnikov sprehajalo. Prostora je v Gradiški za 400 jetnikov zdaj jih je v jetnišnici kakih 350 mož. Videti je, da se dosti dobro počutijo, vsaj jim tudi nič ne manjka razen prostosti. Po vsih tih prostorih, ktere sem omenil, sta me spremljevala visokočast. gosp. kurat in gosp. nadzornik. Oba jako prijazna slovenska rojaka, prvi iz Vipavskega, drugi iz Štajerskega doma.

(Konec prih.)

streljati, ako se niso Francozje umaknili in Hoves zopet kraj posedli? Francoska vlada je vendar o tem molčala. Na Madagarskaru so sklenili, vojsko čvrsto nadaljevati. Kakor ob začetku vojske, tako so tudi sedaj zadej za hrbotom Angleži, ki pridno kurijo. Tudi na Kitajskem baje Angleži delajo zoper Francoze, od tod menda izvira stanovitnost kitajske vlade zoper Francoske tirjatve. (Francoska naj bi bila močna, da bi ob potrebi Angleže branila in varovala, sicer naj pa le varuje dom in naj nikar Angležem po drugih delih sveta v škodo ne vha.) — Zasedna vojska v Tunesu, se ima zmanjšati od 28.000 mož na 19.000, pozneje jih ima iti domov še 4000 mož.

Iz Londona. Ministerski svet je sprejel ponudbo francoske vlade, da se dá misijonarju Shaw-u zarad krivice, ki se mu je baje zgodila na Madagaskar-u, 1000 lib. sterling odškodnine, ob enem pa Francoska obžaluje, ako je kaj žalila misijonarja. (Nektera poročila pa pravijo, da je ta angleški misijonar (?) hujskal ondotne prebivalce zoper Francoze, a ti so ga neškodljivega storili ter ga pod ključ dejali, tedaj se ne čudimo, zakaj se Angleži zá-nj potegujejo.)

Na **Irskem** se še vedno pridno ruje, in ljudstvo podpihuje. Nedavno zbrali so se pod milim nebom kjer so Parnellovi poslanci iskreno govorili. Pri banketu, ki je bil na to, so poklonili poslanu Wexfordskemu mošnjico s 700 soverenji (7000 gold.). Agrarna hudodelstva (hudodelstva zaradi zemljiških krivic) trajajo dalje in ni še teden dni tega, kar so mesečnjaki (Mondscheinbande) napadli zakupnika Lucy-ja in ga tako poškodovali, da ne bo več najemščine pobiral.

Iz Egipta. Preko Londona se poroča, da je v Sudanu egiptovska vojska slavno zmagala krivega preroka. To se je že tolikrat in tolikrat poročala, da smo postali nekako neverni Tomaži, in krivi prerok nam priča, da so lažnjiva poročila, katerih vsakega uničuje. Ne prerok, marveč poročila dosihmal so bila lažnjiva. Bog hotel, da bi bila sedaj resnica.

Kitajci jeli so se jako zdatno na vojsko proti Tonkingu pripravljati. V Kantonu so 10.000 mož nakopičili, češ, zaradi razdraženega ljudstva proti ptujcem, resnica je pa, ker se Francozov bojé. General Mesay je poročal, da se na Kitajskem v notranjih pokrajinah nabira tolika vojska, da bo vse ptujce pokončala. Dalje obdolžuje general „črne prapore“ kanibalizma, da namreč pobite svoje sovražnike pojedó iz tega namena, da bodo sami hrabreji postali. Sicer so pa, kakor general Musmy piše, „črni prapori“ najbolj srčni med vsemi Kitajci.

Izvirni dopisi.

Iz Kranja, 27. oktobra. Od poslednje svečanosti, ko so se našima odlikovancema tukajšnjemu županu gosp. Šavniku in nadučitelju gosp. Levičniku iz Železnikov na sijajen in slovesen način najvišja odlikovanja na prsi pripela, je v starodavnem Kranji zopet vse tiho postalo. Če odrajtamo klepetanje in vriš, ki ga tržni dan v ponedeljek napravlja in ktereja je povsodi vse polno, bodisi po pisarnah, bodisi po gostilnah — skoraj misliti ni, da bi Kranj mesto bilo, kajti meščani gredó vsak po svojem opravku in zaslužku. Nekaj jih je celo trdih kmetov iz srede mesta, drugi se pečajo z obrtnijo, tretji s kupčijo in tako vsak nekaj pripomore, da „črni“ Kranj na jako trdnih nogah stoji. Stališče njegovo je pa tudi že od narave same jako trdnega značaja, kajti skala, prava, živa, peščena skala je, na kateri Kranj stoji, ktera se počasi v bistro Kokro drobi in bi morda kak krepak potres lahko največjo nesrečo napravil, kar naj nas pa sam večni Bog varuje.

Sadja nam letos ne prihaja toliko na trg

kakor druga leta, ker ga je po mnogih krajih našega okraja toča oklestila. Prihodnjič kaj več!

Domače novice.

(Prva slovenska predstava) v deželnem gledališči bo na sveh svetnikov dan zvečer. Igrala se bode znana Raupachova žaloigra: „Mlinar in njegova hči“.

(Pri večerajšnji seji mestnega odbora) župan naznani, da so Njih Veličanstvo čestitanje mesta Ljubljane k Najvišjemu godu premilostljivo sprejeti blagovolili; dalje, da so Njih Veličanstvo z Najvišjim odlokom od 28. septembra privolili prošnjo ljubljanskega mesta, da prevzame erarično vžitnino v svoje oskrbnništvo do konec leta 1886, pod pogoji, kakor jih je mestna občina ponudila. Župan prosi mestni odbor, naj ga pooblasti, da se cesarju zahvali. — Odbornik Hribar stavi nujni predlog, naj se zbog študij uradovanja pri mestni hranilnici v Gradcu, in uradovanja pri vžitninskem zakupništvu štirje mestni odborniki odmah v Gradec odpošljejo. Predlog se sprejme. Županov predlog, da se Ljubljana odpove pravicam do licealnega poslopja in zato sprejme odškodnino 6000 goldinarjev, se potrdi. Prošnja g. Regalija za nakup zemljišča za kolesijem in prošnja gosp. Kirbiša se odbijete.

Razne reči.

— Požar nastal je pri sv. Ivanu blizu Krškega 16. t. m. na dosedaj še ne poznan način, ki je gospodarska poslopja posestnika Andreja Lazarja vpepelil. Gorelo je dalj časa, preden so ljudje požar zapazili. Pri hiši pogorela je samo streha. Škoda iznaša 1143 gold. Lazar ni bil nikjer zavarovan.

— Dr. Alban Stolz, slavni ljudski pisatelj, je bil pokopan 18. t. m. v Böhlu, svojem rojstvenem kraju. Vše prej ta dan je truplo prišlo po železnici, sprejela ga je duhovščina in zastopniki mesta. Pokopan je bil v kapeli na novo postavljeni na pokopališču v Böhlu. Grobni napis si je pokojni sam naredil, glasi se tako-le:

„Alban Stolz.

Kdor je tako srečen, biti veren, katoliški kristjan, naj tukaj moli Bogu na čast in Njemu na hvalo Očenaš in angeljsko česčenje, in naj se tukaj spomni moje uboge duše.“

Vše se je sestavil odbor duhovnov in odličnih neduhovnov, ki hočejo postaviti Albanu Stolzu v rojstvenem kraju dostojni spominek.

— Olomuškim porotnikom predložilo se je gledé socijalistične pravde 101 vprašanje z ozirom na veleizdajo, kalenje javnega reda in skrivne zadruge.

— Pri levovski višji deželni sodnji bodo dvanedevne obravnave zaradi podkupljivosti sodnijskih in državnopravdnih uradnikov in porotniškega osebja od strani nekega žida, ki je bil obdolžen in tožen goljufije za 30.000 gold. Podrobno poročilo, ki je jako zanimivo, priobčimo, kadar bo konec obravnave.

— Dr. Rosenberg, ki je grofa Bathyanija v dvoboju vstrelil, ni zasačen, temveč leži pri svojih stariših v Malem Celju bolan. Kakor se bere, so ga menda le prestopka dvoboja krivega spoznali in bo zaradi tega do obravnave prost. Zdravi domači um si tega ne more pojasniti. Dva se peljeta v gojzd s trdnim namenom, da mora eden na mestu mrtev ostati; prijatelji obeh jima prigovarjajo, naj se spravita, a vse zastonj. Streljata se in to ne enkrat temveč trikrat. Kdo bi toraj rekel, da se tukaj ni človeško življenje končalo z namenom in premislitkom, in to je značaj umora! ne pa prestopka dvoboja. Prestopek dvoboja bi bil le tedaj, ko bi se bila moža bojevala do prve krvi toraj z namenom le telesno se poškodovati, ne pa, kakor je tukaj, edino le na smrt! Če je kje ojestrejša postave treba, jo je tu

potreba; brez števila ljudi se tako pokončá in zakrivil ni tega nikdo drugi, kakor nedolžno postavodajstvo.

— Dragonski polk št. 13, princ Evgen Savojski, praznuje svojo 200letnico. Polk se je ustanovil leta 1682 in Evgen je čez-nj poveljništvo prevzel leta 1683, ter se pred Dunajem jako hrabro z njim obnašal. Polk je sedaj v Pragi.

— Iz Hamburga se čujejo žalostne vesti o ribčih, ki so vtonili 17. in 18. t. m. O 20 ribčih iz Finkenwärder, otoka v Labi, se dosihmal nič ne ve, in je komaj pričakovati kaj veselega, ker so na Holsteinskem bregu dobili več razdejanih čolničev. Prebivalci iz Finkenwärder so znani po svoji pogumnosti in nevstrašenosti, a vas ima tudi izmed 3000 prebivalcev 200 ribških vdov in okoli 400 sirot, njih redniki so v zadnjih letih našli svoj grob v valovih.

— V sredi Pariza — roparska zadrega. Ni davno tega, kar so v Neuilly tik Pariza telovaji pokradli v vili Bouvenat nekega pariškega bogatina. Čez unanji zid so prišli na vrt, od tod v hišo, kjer so odprli vsa vrata, plin prižgali, pobrali, kar je bilo kaj vrednostnega, pili in jedli, in ko pride gospodinja pogledat kaj je, so pobegnili. V 14 dneh so vlomili v 10 štacun, oropali dve hiše med tem, ko so ljudje spali. Bržkone je to dobro osnovana druhal, ki na povelje točno in predrzno izvršuje opravilo. Ljudje mislijo, da morajo imeti zavetišče v goščavi gozda de Boulogne. Ta obširen gaj hočejo z vojski obkoliti in potem vse preiskati.

— V Neu-Stettinu na Pomerjanskem je pogorela pred letom in dnevom judovska sinagoga. Judje so jo namreč sami zažgali, prvič, ker je bila visoko zavarovana, in so mislili nabrati toliko milodarov, da postavijo večjo sinagogo, drugič so se pa ravno tačas vzdignili antisemitje in govorili zoper jude; da bi jim pred javnostjo vzeli vse spoštovanje, navalili so judje krivdo požara na kristjane. A sodnija je prišla temu na sled in pred porotno sodbo so bili obsojeni minule dni: Lesheim starejši na 4 leta ječe in zgubo časti. Leo Lesheim mladoletni je bil izročen strahovalnici, Heideman starejši je dobil 3 mesece, a Heideman mlajši 6 mesecev ječe. Löwenberg je bil oproščen a Lesheim stareji takoj v zapor dejan. — Dvoje se takoj kaže: lakomnost judov, drugič pa sovraštvo do kristjanov, iz sovraštva so raje sebi škodo naredili, da bi kristjane potlačili v nesrečo.

— Nesreča na jezeru. Blizo Petrograda je večje jezero, ki se Ladoga imenuje. Na njem je bil nedavno tako silen vihar, da je šestdeset ladij prevrnil in mnogo ljudi je potonilo. Sestnajst mrličev so do sedaj že nalovili.

— Amerika bodoče leto tudi svojo električno razstavo napravi. Odprla se bo v Franklinovem zavodu v Filadelfiji na 2. septembra 1884. Kdor se je želi vdeležiti, naj se do tajnika Franklinovega zavoda v Filadelfiji, Združene Države, Severna Amerika, obrne.

— V Smirni je bil 23. t. m. zopet hud potres, ki pa ni nobene škode naredil.

— Na Angleškem je pri nekem zborovanji govoril dekan Bangorski in povdarjal, da je čaj (tè) nevarna pijača, ki razdraži živce, ljudi s svojim stanom nezadovoljne dela in jih revoluciji v naročje vodi. (Res grozovite lastnosti; a nekoliko vendar dvomimo, davite bi v čaj.) Zaradi tega govora so ga branjeveci in drugi krčmarji, ki šnops prodajajo, v zvezde kovali; zmerniši in vsi tisti, ki tè pijejo, čez-nj zabavljali in duhovščina sama ga je pisano gledala. Konečno je bil trušč tako narastel, da je moral dekan svoje trditve popraviti.

— Iz lovskih krogov. Prijazno je sedelo nekega zimskega večera več lovcev okoli gorke peči pri kupici vinske kapljice, ki so si svoje strahovite dogodke pripovedovali. Naposled se tudi trgovski agent oglasi, rekoč: „Gospodje dovolite mi, da tudi jaz povem, kaj se je meni zgodilo. Napravili smo nekdanj lov na dvojico medvedov v planinah. Čez nekaj časa zgrešil sem družbo in sam ostal. Ko tako dalje ko-

rakam, pridem do propada, preko katerega je podrto drevo brv delalo. V tistem trenutku zaslišim za manoj medveda rjuti in naravnost proti meni kobacati. Ko vidim, da ni druge pomoči, vzamem puško v roko in nož med zobe in se začnem po deblu na uno stran plaziti. Komaj sem bil na sredi, zareži mi z nasprotne strani jezna medvedka nasproti. Pred manoj medvedka, za manoj medved, pod manoj pa globoko brezdnno me tako pretrese, da mi puška odpade in v propad zleti. Začnem prijatelje na pomaganje klicati in ko usta odprem, odpade mi nož v brezdnno. Sedaj sem bil v tako kritičnem položaju čisto sam brez orožja med dvema smrtnima sovražnikoma. Agent si oddahne in kupico vina na dušek izpije. Lovci vsi ostrme in nihče si ne upa besedice ziniti, da ne bi pripovedovalca zmotil. Naposled se vendar le nekdo oglasi: „Kaj pa se Vam je potem zgodilo?“ „Kaj; požrla sta me medveda do zadnje kosti“, pravi na to agent. Nastane velika tihota; vsaki si je svoje mislil. Od tistega večera so si lovci mične svoje dogodbe le še tedaj pripovedovali, kadar so bili sami med seboj.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 26. okt. V odboru ogerske delegacije je grof Kalnoky povdarjal, da se je pristop Italije k avstro-nemško zvezi le zaradi ohranjenja miru zgodil. Prijateljstvo med Nemčijo se ni čisto nič skalilo; da bode zveza vstrajna, se smemo popolnoma nadjati. Rumunski kralj si je boljših razmer želel. Pogovor med Bratianom in našim ministrom zunanjih zadev je dokazal, da med Avstrijo in Rumunijo ni nikakih razlik in obe stranki ste zadovoljni, da se prijateljski zadržaj ohrani. Dobre razmere z Visoko porto so ostale, kakor so bile. Odnosaji med avstrijskim in ruskim cesarjem bili so vedno najsrčnejši, tudi med sobojne razmere so najboljše. Razburjenost na Ruskem proti nam je omejena na jako male kroge. Niti car, niti vlada njegova ne misli na vojsko, in to ne samo iz notranjih vzrokov, temveč ker so Rusi prepričani, da bi Avstrija ne prišla sama na bojišče.

Dunajska borza.

25. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 65	kr.
Sreberna	79	20
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	35
Papirna renta, davka prosta	93	05
Ogerska zlata renta 6%	119	50
„ 4%	87	—
„ papirna renta 5%	85	45
Kreditne akcije	160 gld.	284
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld.	107
„ avstr.-ogerske banke	—	840
„ Länderbanke	—	110
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	—	634
„ državne železnice	—	313
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	—	222
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	—	102
„ Ferdinandove sev.	—	104
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	119
4% „ „ 1860	500	131
Državne srečke iz l. 1864	100	167
„ „ 1864	50	167
Kreditne srečke	100	168
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	—	104
London	—	120
Srebro	—	—
Ces. cekini	—	5
Francoski napoleond.	—	9
Nemške marke	—	58

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 80 kr., —
domača 7 gl. 55 kr. — Rž 5 gl. 60 kr. —
Ječmen 4 gl. 50 kr. — Ajda 5 gl. 45 kr. —
Proso 5 gl. 40 kr. — Turšica 5 gld. 50 kr.
— Oves 3 gl. — kr.

Zahvala.

Prečastiti gospod profesor A. Klemenčič je podaril „Narodni šoli“, kakor vže prejšnja leta večkrat, zopet letos 87 raznih knjig, med katerimi je 34 od družbe sv. Mohora, 18 matičin in 13 učnih; ostalih 22 pa so vsakovrstne vsebine. Za ta milosrčen, bogati dar izrekamo blagemu gospodu dobrotniku najtoplejšo zahvalo. Bog povrni stotero!

V Ljubljani, 23. oktobra 1883.

Odbor „Narodne šole“.

Breviarium Romanum

4 vol. mala 8°. 1879,

(6)

založil

Miroslav Pustet v Reznem.

Vsako polo tega brevirja pregledala in potrdila je pred tiskom S. Rituum Congregatio v Rimu; oziralo se je kolikor mogoče na posebno zložnost molive; glavni deli in odlični prazniki brevirja so po priljubljenem dunajskem strokovnjaku gospodu prof. Kleinu najspodobnejše ilustrirani s krasnimi izvrnimi podobami in sicer: Pars Hiemalis z 9, Pars Vernalis s 15, Pars Aestivalis z 10 in Pars Autumnalis s 7 podobami.

Neprecenljiva prednost novega brevirja je gotovo njegova popolnost in pravilnost; mnogo v dosedaj izšlih izdajah nepopravljenih pogreškov in pomanjkljivosti odstranilo se je najskrbeljivejše.

Ta v štirih zvezkih izdani, različno vezani breviri, ki se vsled svoje trdnosti in ličnosti ne boji nobene kritike, prodaja podpisana bukvarna gledé na kakovost vezanja po sledečih cenah: 21 gl., 23 gl., 24 gld., 26 gld. itd.

Posamezne pole zahtevajočim radi pošljemo na ogled.

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Veliko let ozdravljam razne bolezni edino le z Vašo

„Francova esenca“ in to z najboljšim uspehom. Prosim vas še za 12 steklenice.

Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „Francova esenca“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca.

Ivan Pufić.

Podpisani potrdim, da je „Francova esenca“ gosp. Gabrijela Piccoli moje župnjane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1882.

Anton Vlassich, župnik - kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenice vaše „Francova esenca“, ki je za bolezni v želodcu boljše od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler.

(3)

montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci.

„Francova esenca“ je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehalno mrzlico, zabasanje, hemoroide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravi. Steklenica velja 10 kr.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zdravila.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezni čedalje hujsa prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostile mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam teraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriserično zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(8) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramora, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Priznana nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(4)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Mladeneč

pri 24 letih, zdrav in krepak, teoretično izučen v kupčijskih rečeh, zmožen nemškega jezika v pismu in besedi, slovenskega v besedi, tudi francoskega precej dobro, želi v službo stopiti pri kakšni kupčijski hiši za malo plačilo, in je tudi k vsakemu drugemu delu pripraven. (3)

Natančneje se izve pod naslovom:

„P. R. pošta Stari trg pri Poljanah.“